

Sygn. akt I C 463/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 lutego 2016 r.

Sąd Rejonowy w Grudziądzu, Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący SSR Maciej Plaskacz

Protokolant stażysta Karolina Komorowska

po rozpoznaniu w dniu 28 stycznia 2016 r. w Grudziądzu

na rozprawie

sprawy z powództwa **R. K.**

przeciwko **Skarbowi Państwa – Zakładowi Karnemu Nr 2 w G.**

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego Skarbu Państwa – Zakładu Karnego Nr 2 w G. na rzecz powoda R. K. kwotę 2.000 zł (dwa tysiące złotych)

z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 6 sierpnia 2014 r. do dnia zapłaty;

II. oddala powództwo w pozostałej części;

III. przyznaje adwokatowi J. Ł. ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Grudziądzu kwotę 120 zł (sto dwadzieścia złotych) powiększoną

o należny podatek od towarów i usług tytułem opłaty za pomoc prawną udzieloną powodowi z urzędu;

IV. nie obciąża powoda obowiązkiem zwrotu kosztów procesu na rzecz strony pozwanej;

V. kosztami sądowymi, od których powód był zwolniony, obciąża Skarb Państwa.

Sygn. akt I C 463/14

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 6 marca 2014 r. (k. 2-4), uzupełnionym dnia 23 czerwca 2014 r.

(k. 23) powód R. K. domagał się zasądzenia na jego rzecz od pozwanego Skarbu Państwa – Zakładu Karnego Nr 2 w G. kwoty 50.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz zwrotu kosztów procesu.

Powód wyjaśnił,

że od 2010 r. odbywa karę pozbawienia wolności w Zakładzie Karnym Nr 2 w G.. Uzasadniając żądanie, powołał się na liczne braki i uchybienia dotyczące warunków osadzenia.

Postanowieniem z dnia 7 kwietnia 2014 r. (k. 14) Sąd zwolnił powoda od kosztów sądowych w całości i ustanowił dla niego adwokata z urzędu.

W odpowiedzi na pozew (k. 42-44) strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa

w całości i zwrot kosztów procesu. Strona pozwana podniosła zarzut przedawnienia roszczeń za okres od 27 lipca 2010 r. do marca 2011 r. oraz zanegowała zasadność zarzutów powoda odnoszących się do warunków odbywania kary.

Sprawa została rozpoznana w postępowaniu zwyczajnym.

Sąd ustalił, co następuje:

Powód R. K. odbywał karę pozbawienia wolności w Zakładzie Karnym Nr 2 w G. (dalej jako: ZK Nr 2 w G.) w okresie od 29 lipca 2010 r.

W okresie od 16 kwietnia 2012 r. do 17 grudnia 2013 r. przebywał w celi nr 17 na oddziale V, która była nominalnie przeznaczona dla czternastu osadzonych. Od 15 do 29 listopada 2012 r. powód był objęty decyzją nr (...) wydaną na podstawie art. 110 § 2b k.k.w. Przez ten czas w celi przebywało 20 osadzonych. W pozostałym okresie przebywania powoda w tej celi pozostawało w niej generalnie 14 osadzonych, przy czym w połowie października 2013 r. liczba osadzonych została zmniejszona.

W listopadzie 2013 r. na skutek przeprowadzonego pomiaru ustalono, że powierzchnia celi nr 17 na oddziale V wynosi 41,08 m².

Okna w celi było zasłonięte nieprzezroczystą przesłoną. Ze względu na położenie celi w „studni” między budynkami światło dzienne docierało do niej w ograniczonym zakresie.

W celi śmierdziało i było duszno.

Dowody:

Notatka służbowa z dnia 6 sierpnia 2014 r. – k. 66

Notatka służbowa z dnia 4 sierpnia 2014 r. – k. 69

Zeznania świadka L. D. – k. 29-33 akt II Cps 54/15

Zeznania świadka P. R. – k. 11-11v. akt Cps 23/15

Zeznania świadka R. S. – k. 21-22 akt I Cps 1/15

Zeznania powoda przesłuchanego w charakterze strony – k. 190v.

Powód był zatrudniony nieodpłatnie w okresie od 1 czerwca 2011 r. do 21 lutego 2012 r. przy transporcie posiłków. Przed podjęciem pracy przeszedł badania lekarskie i szkolenia bhp oraz wyraził zgodę na wykonywanie pracy. Powód został wycofany dyscyplinarnie w związku z odmową wykonania pracy. Przy transporcie posiłków nie ma bezpośredniego kontaktu z żywnością.

Postanowieniem z dnia 11 czerwca 2013 r. sąd penitencjarny odmówił powodowi warunkowego zwolnienia odbycia reszty kary pozbawienia wolności, wskazując m.in. na niepokojącą postawę powoda wobec pracy polegającą na odmowie nieodpłatnego roznoszenia posiłków, braku zainteresowania podjęciem pracy oraz braku zainteresowania odbywaniem kary w zakładzie typu półotwartego.

Powód odmówił przeniesienia go do zakładu półotwartego, gdzie miałby możliwość podjęcia pracy.

Dowody:

Karta przebiegu zatrudnienia – k. 48, 74

Oświadczenie powoda – k. 49

Notatka służbowa z dnia 4 sierpnia 2014 r. – k. 62

Skierowanie do zatrudnienia nieodpłatnego – k. 63

Zaświadczenie lekarskie – k. 64

Karta szkolenia wstępnego w dziedzinie BHP – k. 65

Postanowienie Sądu Okręgowego w Toruniu z dnia 11 czerwca 2013 r.,
III K. 650/13/wz – k. 68

Zeznanie powoda przesłuchanego w charakterze strony – k. 190v.

W czasie osadzenia powód skorzystał z 25 porad ambulatoryjnych udzielanych przez dermatologa, internistę i chirurga. Był również leczony stomatologicznie. Wizyta u lekarza odbywała się następnego dnia po zapisie.

W chwili przyjęcia do ZK Nr 2 w G. powód nie wyraził zgody na pobranie krwi do badań na obecność wirusa HIV.

W celach, w tym w celi numer 17 na oddziale V, były osadzone osoby chore na wirusowe zapalenie wątroby typu C.

Po opuszczeniu zakładu karnego dnia 10 maja 2014 r. powód udał się do lekarza ogólnego, który skierował go do chirurga. Powód – mimo skierowania – dotychczas nie odbył wizyty u chirurga.

Dowody:

N. służbowa z dnia 5 sierpnia 2014 r. – k. 51

Książka zdrowia osadzonego – k. 76-95

Zeznanie świadka L. D. – k. 29-33 akt II Cps 54/15

Zeznanie świadka R. S. – k. 21-22 akt I Cps 1/15

Zeznanie powoda przesłuchanego w charakterze strony – k. 190v.

Powód nie doznawał przykrości ze strony innych osadzonych.

Dowody:

Zeznanie świadka L. D. – k. 29-33 akt II Cps 54/15

Zeznanie świadka P. R. – k. 11-11v. akt Cps 23/15

Zeznanie świadka R. S. – k. 21-22 akt I Cps 1/15

Zeznanie powoda przesłuchanego w charakterze strony – k. 190v.

Kontrola sanitarna kuchni ZK Nr 2 w G. w maju 2013 r. nie wykazała nieprawidłowości.

Na skutek kontroli przeprowadzonej u dostawcy żywności dla ZK Nr 2 w G. – Zakładzie (...), E. A. s.j. w G. (...) Wojewódzki Inspektor Jakości Handlowej (...) decyzją z dnia 27 sierpnia 2013 r. wymierzył wskazanej spółce karę pieniężną ze względu na niedostatki w opisie produktów mięsnych polegające na nieinformowaniu konsumentów o rodzaju wyrobu i procesach technologicznych zastosowanych w produkcji.

Dowody:

Protokół kontroli sanitarnej z dnia 20 maja 2013 r. – k. 53-54

Arkusze oceny stanu sanitarnego zakładu żywienia zbiorowego – k. 55

Pismo z dnia 4 listopada 2014 r. – k. 115

Decyzja nr (...) z dnia 27 sierpnia 2013 r. – k. 116-121

Środki do utrzymania odpowiedniej higieny cel mieszkalnych są wydawane w miarę potrzeb na podstawie ustnego zgłoszenia. Materace są wydawane na okres 60 miesięcy, a dwa koce – na okres 40 miesięcy. Osadzeni mają możliwość trzepania koców w każdy poniedziałek.

Wydawane osadzonym materace były używane i nosiły ślady zużycia.

Dowody:

Notatka z dnia 31 lipca 2014 r. – k. 56-57

Zeżnanie świadka P. R. – k. 11-11v. akt Cps 23/15

Zeżnanie świadka R. S. – k. 21-22 akt I Cps 1/15

Zeżnanie powoda przesłuchanego w charakterze strony – k. 190v.

Zasilanie w gniazdach elektrycznych w celach jest wyłączane od poniedziałku do piątku w godzinach od 9.30 do 13.00 i od 22.30 do 5.30 oraz w soboty, niedziele i święta w godzinach od 9.30 do 13.00 i od 24.00 do 5.30. Zdarzały się również przerwy w dostawie prądu wywołane awariami.

Dowód:

Notatka z dnia 4 sierpnia 2014 r. – k. 58

Zeżnanie świadka L. D. – k. 29-33 akt II Cps 54/15

Zeżnanie świadka P. R. – k. 11-11v. akt Cps 23/15

Zeżnanie powoda przesłuchanego w charakterze strony – k. 190v.

Przewody kominowe w ZK Nr 2 w G. są poddawane okresowym kontrolom, które nie wykazywały nieprawidłowości.

Wentylacja w celach nie była wydajna, a w okresie letnim panowały w nich wysokie temperatury.

Grzejniki ulegały okresowo zapowietrzeniu, co osadzeni zgłaszali administracji.

W celach znajdowały się oddzielone ścianą kąpiki sanitarne oraz umywalki z zimną wodą.

Dowody:

Protokoły nr (...) z dnia 26 listopada 2013 r. – k. 59-60

Zeżnanie świadka L. D. – k. 29-33 akt II Cps 54/15

Zeżnanie świadka R. S. – k. 21-22 akt I Cps 1/15

Zeżnanie powoda przesłuchanego w charakterze strony – k. 190v.

W dniach 13-14 października 2013 r. przedstawiciele Krajowego Mechanizmu Prewencji dokonali wizytacji w Zakładzie Karnym Nr 2 w G.. Stwierdzili potrzebę przeprowadzenia kompleksowego remontu cel w pawilonie A z uwagi na brudne, miejscami zawilgocone ściany, z ubytkami farby oraz braki płytek na podłogach lub wykonanie miejscami jedynie cementowej wylewki. Podnieśli, że do cel doprowadzona jest jedynie zimna woda. Zauważyli, że łóżka piętrowe nie posiadały zabezpieczeń przed wypadnięciem oraz drabinek. Ustalili, że kąpiel osadzonych odbywa się raz w tygodniu i trwa 8 minut. Poddali analizie jadłospis z okresu od 4 do 13 października 2013 r., stwierdzając oszczędności do 20%. Stwierdzili, że w czternastoosobowej celi numer 17 na oddziale V powierzchnia mieszkalna przypadająca na jednego osadzonego wynosiła poniżej 3 m². Na 357 osadzonych zatrudnionych pozostawało 22.

Dowód:

Raport z dnia 12 lutego 2014 r. – k. 30-40

Zeznanie świadka L. D. – k. 29-33 akt II Cps 54/15

Sąd zważył, co następuje:

Stan faktyczny został ustalony na podstawie dokumentów, zeznań świadków L. D., P. R. i R. S. oraz zeznań powoda przesłuchanego w charakterze strony.

Dowody z zeznań świadków E. K. i P. B. nie zostały przeprowadzone z uwagi na brak możliwości ustalenia miejsca ich pobytu, mimo prób podejmowanych przez tut. sąd i sądy wezwane.

Sąd podzielił generalnie zeznania powoda oraz świadków L. D., P. R. i R. S.. W odniesieniu do zeznań świadka P. R. Sąd dostrzegł jedynie, że świadek ten mylił liczbę osób przebywających w celi nr 17 na oddziale V, wskazując, że była to cela 10-osobowa, podczas gdy poza sporem pozostawało, że cela ta w okresie osadzenia powoda miała status 14-osobowej. Sąd nie podzielił twierdzeń powoda o tym, że we wskazanej celi w sposób stały przebywało 16-17 osadzonych, gdyż żaden ze świadków tego nie potwierdził. Przeciwnie, świadkowie zeznawali, że w celi co do zasady było osadzone 14 osób, jednorazowo przebywało w niej do 20 osadzonych, przy czym sytuacja ta trwała 2-4 tygodni, a niekiedy do celi na krótki czas wstawiano jedno łóżko.

Przed przystąpieniem do merytorycznej oceny zasadności powództwa należy ocenić podniesiony przez stronę pozwaną zarzut przedawnienia. Roszczenia przewidziane

w art. 448 podlegają przedawnieniu na zasadach uregulowanych w art. 442¹ § 1 k.c. W myśl powołanego przepisu, roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym ulega przedawnieniu z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się

o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia. Wszelkie naruszenia, na które powoływał się powód, miały mieć miejsce w zakładzie karnym, a zatem – z uwagi na specyfikę osadzenia – powód już w chwili naruszenia wiedział o nim i osobie obowiązanej do jej naprawienia, gdyż jako podmiot odpowiedzialny cywilnie wchodził w rachubę wyłącznie Skarb Państwa. Jako że skuteczne wniesienie pozwu nastąpiło dnia 6 marca 2014 r., roszczenia za okres poprzedzający dzień 6 marca 2011 r. uległy przedawnieniu. Uchyła to procesową potrzebę badania osadzenia powoda w okresie przypadającym przed tą datą.

Podstawę prawną dochodzonego roszczenia stanowi art. 448 § 1 zd. pierwsze k.c., zgodnie z którym w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego

za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia. Jak trafnie przyjęto w judykaturze, prawo do godnego odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania niewątpliwie należy zaliczyć do katalogu dóbr osobistych podlegających ochronie. Działania naruszające te dobra mogą zatem rodzić odpowiedzialność Skarbu Państwa na podstawie art. 24 i 448 k.c. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 marca

2010 r., II CSK 486/09, niepubl.). Przyznanie zadośćuczynienia zależne jest jednak od wykazania działania władzy państwowej skutkującego naruszeniem dobra osobistego osadzonego w postaci godnego odbywania kary pozbawienia wolności,

a także bezprawności tego działania. Uwzględniając konstytucyjną regulację odpowiedzialności Skarbu Państwa w art. 77 ust. 1 Konstytucji RP oraz kodeksowy model odpowiedzialności wynikający z art. 417 k.c., należy uznać, że bezprawność jako przesłanka odpowiedzialności powinna być rozumiana jako niezgodność o charakterze obiektywnym, oceniana w odniesieniu do nakazów i zakazów wynikających z normy prawnej. Dla powstania odpowiedzialności nie jest natomiast wymagane, by naruszenie dóbr osobistych było zawinione (tak Sąd Najwyższy w uchwale składu siedmiu sędziów z dnia 18 października 2011 r., III CZP 25/11, OSNC 2012, nr 2, poz. 5).

Liczne zarzuty powoda sformułowane w pozwie można podzielić na trzy grupy. Pierwsza z nich dotyczy szeroko ujętych warunków osadzenia, w tym osadzenia w warunkach przeludnienia, druga – warunków świadczenia pracy w zakładzie karnym, trzecia zaś – udzielanej powodowi opieki medycznej.

Odnosnie do warunków osadzenia należy w pierwszej kolejności zauważyć, że zarzuty powoda odnoszą się głównie do osadzenia w celi numer 17 na oddziale V. Do warunków

w pozostałych celach powód odnosił się w sposób ogólny, pomijając je generalnie w swoich przytoczeniach faktycznych, zeznaniach czy pismach zawierających pytania kierowane do świadków. W tym stanie rzeczy zasadnicze ustalenia sądu ograniczają się do okresu osadzenia w tej celi między 16 kwietnia 2012 r. a 17 grudnia 2013 r. Przedmiotowa cela w tym okresie była przeznaczona dla 14 osadzonych i tyle osób przez większość czasu w niej faktycznie przebywało. Jedynie w okresie ok. 2-4 tygodni w celi pozostawało 20 osób, a poza tym zdarzały się krótkotrwałe okresy, w których do celi dostawiano jedno dodatkowe łóżko. Jednocześnie, na skutek ponownego pomiaru celi okazało się, że jej rzeczywista powierzchnia wynosi 41,08 m². Oznacza to, że przez cały okres osadzenia w analizowanym pomieszczeniu powierzchnia przypadająca na jednego osadzonego była mniejsza niż 3 m². Bezprawności zachowania strony pozwanej nie uchyla wydanie na okres dwóch tygodni w drugiej połowie listopada 2012 r. decyzji na podstawie art. 110 § 2b k.k.w. Strona powodowa nie wykazała bowiem wystąpienia żadnej z okoliczności wymienionych w tym przepisie (por. wyrok Sądu Okręgowego w Toruniu z dnia 5 lutego 2014 r., VIII Ca 640/13, orzeczenia.torun.so.gov.pl).

Niezasadne okazały się pozostałe zarzuty powoda odnoszące się do warunków osadzenia. Punktem odniesienia dla oceny warunków panujących w okresie osadzenia powoda w ZK Nr 2 w G. są głównie normy prawne wynikające z Kodeksu karnego wykonawczego i przepisów wykonawczych do tej ustawy. Wiele z kwestii podniesionych przez powoda regulowało w okresie jego osadzenia rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 października 2003 r. w sprawie warunków bytowych osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych (Dz.U. Nr 186, poz. 1820). Zgodnie z § 1 ust. 1 pkt rozporządzenia, osobie osadzonej w zakładzie karnym lub areszcie śledczym wydaje się odzież, bieliznę, obuwie, pościel, środki higieny, konserwacji oraz sprzęt stołowy. Osadzonemu mężczyźnie wydaje się m.in. dwa koce (na 40 miesięcy) i jeden materac (na 60 miesięcy) (załącznik nr 1 do rozporządzenia, zestaw 1/Z). Poza sporem pozostawało, że powód otrzymał m.in. takie przedmioty. Jednocześnie przepisy prawa nie nakładały na zakład karny obowiązku wydania osadzonemu przedmiotów nowych, co powoduje, że otrzymanie przez powoda używanych materacy i koców nie było naruszeniem prawa. Ograniczenie liczby ciepłych kąpielii do jednej w tygodniu jest zgodne z § 30 ust. 3 zd. pierwsze rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 sierpnia 2003 r. w sprawie regulaminu organizacyjno-porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności (Dz.U. Nr 152, poz. 1493 ze zm.), zgodnie z którym skazany korzysta co najmniej raz w tygodniu z ciepłej kąpielii. Żaden z przepisów obowiązującego prawa nie nakazuje również zapewnienia dostępu do ciepłej wody w celi. Nawet w drobiazgowym protokole z wizytacji przedstawicieli Krajowego Mechanizmu Prewencji dostarczanie ciepłej wody do cel zostało ujęte jako w formie sugestii, a nie nakazu służącego doprowadzeniu do stanu zgodnego z prawem. Sąd nie dostrzegł naruszenia przepisów prawa również w planowych ograniczeniach dostępu do energii elektrycznej, a postępowanie dowodowe nie pozwala ustalić, że instalacja ta była niesprawna. Nie można oczywiście wykluczyć drobnych awarii instalacji, które są jednak zdarzeniem normalnym nawet w nowowzniesionych budynkach i

nie świadczą o bezprawności strony pozwanej, podobnie jak okresowe zapowietrzanie się kaloryferów. Również podnoszone przez powoda nieuszczelnności okien nie świadczą o bezprawnym działaniu strony pozwanej, a twierdzenia o zagrzybieniu cel nie znalazły potwierdzenia w toku postępowania dowodowego. Nie można również zgodzić się z powodem, by cele były pozbawione wentylacji. Przeciwnie, w celach tych funkcjonowała wentylacja grawitacyjna, której sprawność potwierdzały okresowe przeglądy. Jest oczywistym, że wydajność takiej instalacji jest ograniczona, ale na obecnym etapie rozwoju cywilizacyjnego stanowi ona podstawowy sposób wymiany powietrza w pomieszczeniach przeznaczonych do użytku przez ludzi. Ograniczenie dopływu światła naturalnego przez zamontowanie przesłon lub siatek mocnej konstrukcji, montowanych po zewnętrznej stronie okien, dopuszcza *expressis verbis* § 77 pkt 1 lit. g rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 31 października 2003 r. w sprawie sposobów ochrony jednostek organizacyjnych Służby Więziennej (jedn. tekst: Dz.U. z 2015 r., poz. 548). Osadzenie powoda w celach zabezpieczonych nieprzezroczystymi przesłonami nie miało zatem charakteru bezprawnego. Sąd nie neguje przy tym uciążliwości związanych z ograniczeniem dopływu naturalnego światła. Niemniej jednak, określony poziom komfortu osadzonych jest tylko jedną z wartości, które państwo musi brać pod uwagę przy organizacji wykonywania kary pozbawienia wolności. Do innych należą m.in. konieczność zapewnienia właściwego przebiegu czynności procesowych, co wiąże się z kontrolą nad kontaktami osadzonych ze światem zewnętrznym, a także konieczność zapewnienia bezpieczeństwa w samym zakładzie karnym. Stosowanie zabezpieczeń będących źródłem pewnych dolegliwości dla osadzonych służy realizacji tych wartości i jest w pełni usprawiedliwione, znajdując przy tym podstawę w przepisach rangi ustawowej i podustawowej.

Kwestie diety w czasie pobytu powoda regulowało rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 2 września 2003 r. w sprawie określenia wartości dziennej normy wyżywienia oraz rodzaju diet wydawanych osobom osadzonym w zakładach karnych i aresztach śledczych (Dz.U. Nr 167, poz. 1633 ze zm.). Podczas wizytacji przedstawicieli Krajowego Mechanizmu Prewencji stwierdzono oszczędności sięgające 20%, a więc przekraczające limit 10% (§ 5 ust. 3 rozporządzenia). Ustalenie to odnosiło się jednak wyłącznie do badanego okresu i nie ma podstaw do rozszerzenia go na cały okres osadzenia powoda. Nie ma natomiast podstaw do uznania za prawdziwe twierdzenia powoda o niewłaściwej jakości żywności. Zastrzeżenia (...) Wojewódzkiego Inspektora Jakości Handlowej (...) do wyrobów mięsnych dotyczą nieprawidłowego ich opisu, a nie nieodpowiedniej jakości produktów. Dodatkowo, świadek R. S. zeznał, że skargi osadzonych na żywność stanowiły „zwykłe biadolenie”. Sąd nie dostrzega również w stanowisku powoda i jego zeznaniach wskazania negatywnych skutków spożywania porcji żywnościowych, którym powód zarzuca niezgodność z prawem.

Sąd nie podzielił zarzutów powoda odnoszących się do doboru osadzonych w celach. Przede wszystkim należy zauważyć, że powód nie wykazał, by uległ w okresie osadzenia zakażeniu chorobą zakaźną przez innego osadzonego. Nie można również tracić z pola widzenia faktu, że nosicielstwo przytoczonych przez powoda chorób zakaźnych (głównie WZW typu C) nie jest przesłanką izolowania chorych, a ujawnianie tego nosicielstwa wobec współosadzonych przez administrację zakładu karnego mogłoby stanowić ingerencję w prawa chorych. Powód zdaje się też zapominać, że przy przyjęciu do zakładu karnego sam odmówił poddaniu się badania na nosicielstwo wirusa HIV, stwarzającym tym – choćby potencjalnie – ryzyko zagrożenia dla innych osadzonych, gdyby okazało się, że jest nosicielem tego wirusa. Dodatkowo, istnienie w społeczeństwie osób będących nosicielami różnych chorób zakaźnych jest zjawiskiem normalnym i nie stwarza zagrożenia dla zdrowia w przypadku zachowania należytej ostrożności. W tym stanie rzeczy Sąd nie dostrzega argumentów za uznaniem osadzenia z takimi osobami za naruszenie dóbr osobistych. Odnośnie natomiast osadzenia z osobami konfliktowymi, Sąd stwierdził w oparciu o zgodne zeznania świadków, że powoda nie spotkały żadne przykrości ze strony takich osób. Ich obecność w zakładzie karnym wynika przy tym z samej istoty zakładu karnego, w którym są poddawane izolacji jednostki naruszające prawo. Sąd przypomina również, że powód miał możliwość uzyskania przeniesienia do zakładu półotwartego, w którym przebywają osoby z założenia mniej skłonne do zachowań agresywnych, z której to jednak możliwości powód nie skorzystał.

Nie potwierdziło się stanowisko powoda o niezgodności z prawem udzielanej mu opieki medycznej. Zgodnie z art. 115 § 1 k.k.w., skazanemu zapewnia się bezpłatne świadczenia zdrowotne, leki i artykuły sanitarne. W okresie osadzenia powód skorzystał

z 25 porad ambulatoryjnych, w tym specjalistycznych, oraz został poddany leczeniu stomatologicznemu z uwagi na istniejący, bardzo zły stan uzębienia. Dla skorzystania

z porady było przy tym wystarczające zgłoszenie takiej woli dzień przed badaniem.

Dla kontrastu należy zauważyć, że od opuszczenia zakładu karnego w maju 2014 r. powód nie był w stanie odbyć wizyty u chirurga, do którego uzyskał skierowanie od lekarza ogólnego. W tym stanie rzeczy można postawić tezę, że jakość bezpłatnej opieki medycznej udzielanej powodowi w warunkach izolacji była znacznie wyższa niż jakość opieki, na jaką mógłby liczyć poza zakładem karnym. Oczekiwania powoda co do zapewnienia mu jeszcze dalej idących świadczeń zdrowotnych nie znajdują natomiast żadnego obiektywnego usprawiedliwienia w zaoferowanym Sądowi materiale dowodowym.

Sąd ocenił jako niezasadne zarzuty powoda odnoszące się do wykonywanej przez niego pracy. Z przedstawionej dokumentacji wynika, że powód został poddany wszystkim niezbędnym badaniom i szkoleniom, pracę podjął dobrowolnie, a zakończenie jej świadczenia miało charakter dyscyplinarny i było efektem odmowy wykonania polecenia. Na marginesie wypada zauważyć, że powód odmówił podjęcia pracy w systemie półotwartym, co stanowiło jedną z przesłanek nieudzielenia mu zwolnienia od odbywania reszty kary. Za wyraz nadmiernej dbałości powoda o dobro pozostałych osadzonych Sąd uznał natomiast zarzuty odnoszące się do niedostatków odzieży ochronnej czy badań powoda przed dopuszczeniem do pracy. Nawet bowiem ewentualne uchybienie w tym zakresie nie godzi w żaden sposób

w prawnie chronione dobra powoda.

Podsumowując należy stwierdzić, że potwierdzona w toku procesu bezprawność działania strony pozwanej ograniczała się do niezapewnienia powodowi odpowiedniej przestrzeni życiowej w warunkach osadzenia w celi nr 17 na oddziale V, co naruszało jego dobro osobistego w postaci prawa do humanitarnego odbywania kary pozbawienia wolności. Wynikające stąd dolegliwości sprowadzały się do utrudnień w wykonywaniu czynności dnia codziennego, przemieszczaniu się w celi czy zachowaniu dbałości o higienę i czystość zarówno otoczenia, jak i rzeczy osobistych. Naruszenie to trwało od połowy kwietnia 2012 r. do połowy października 2013 r. (tj. kontroli przedstawicieli Krajowego Mechanizmu Prewencji), a zatem 18 miesięcy, przy czym przez większość tego okresu skala przeludnienia nie była duża, gdyż w celi o powierzchni 41 m² przebywało 14 osadzonych. Biorąc jednak pod uwagę długotrwałość osadzenia w warunkach przeludnienia oraz negatywne konsekwencje dla powoda Sąd uznał za odpowiednią w rozumieniu art. 448 § 1 k.c. sumę 2.000 zł.

Z podanych względów, na podstawie art. 448 § 1 k.c., orzeczono jak w punkcie I sentencji wyroku. O odsetkach za opóźnienie orzeczono na podstawie art. 481 k.c., jako początek opóźnienia przyjmując tydzień po doręczeniu odpisu pozwu (art. 455 k.c.).

W pozostałym zakresie powództwo podlegało oddaleniu jako bezzasadne, o czym orzeczono w punkcie II sentencji wyroku.

O wynagrodzeniu pełnomocnika powoda z urzędu będącego adwokatem orzeczono w punkcie III sentencji wyroku na podstawie § 2 ust. 1 i 3 w zw. z § 11 ust. 1 pkt 25 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (jedn. tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 461 ze zm.).

O kosztach sądowych, od których powód był zwolniony, orzeczono na podstawie art. 113 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (jedn. tekst: Dz.U. z 2014 r., poz. 1025 ze zm.). Biorąc pod uwagę niewielki stopień wygranej powoda, nie było podstaw do obciążenia strony pozwanej częścią kosztów sądowych odpowiadających stopniowi jej przegranej (art. 100 zd. drugie k.p.c.). Na podstawie art. 102 k.p.c. Sąd odstąpił od obciążania powoda obowiązkiem zwrotu kosztów procesu stronie pozwanej, biorąc pod

uwagę trudną sytuację majątkową powoda, a także fakt, że wnosząc samodzielnie pozew powód mógł mieć obiektywne trudności z prawidłową oceną zgodności zachowań strony pozwanej z przepisami prawa.